

Karakterfritt opptak styrker utdannelsen

Det alternative opptaket TAPIL gir søkerne en tredje vei til utdanning og øker gjennomstrømningen ved tannlegestudiet i Stockholm. Opptak gjennom TAPIL er basert på oppgaveskriving og intervjuer.

 JOHAN ERICHS, MERAMEDIA
 GUSTAV GRÄLL

De som kommer inn via TAPIL er våre mest motiverte studenter, sier Karin Garming-Legert, programansvarlig for KIs tannlegeprogram og nestleder i TAPIL-komiteen.

Studenter som hopper av utdanningen, er et voksende problem på mange ettertraktede studier som for eksempel tannlegeprogrammet ved Karolinska Institutet (KI) i Stockholm.

– Det er mye vanligere at studenter hopper av programmet i dag enn før, mobiliteten blant studentene er en helt annen enn det vi har vært vant til.

– Hva er årsaken til frafallet?

– Vi tror at det er knyttet til tusenårsgenerasjonen som ser ut til å ha en annen innstilling. På min tid kom man inn på sitt studium, fullførte utdanningen for deretter å komme ut i arbeid. Slik er det ikke i dag. Dagens studenter vil prøve litt på alt mulig, de kan gå på flere programmer samtidig og ta en pause midt i utdanningen, noe som ikke er optimalt når det gjelder tannlegeprogrammet. Det er et generasjonsspørsmål, og de har en helt annen måte å se på utdanning på. Jeg vil ikke legge noen vurdering i innstillingen deres til dette, men en så pass stor mobilitet gjør det vanskelig for oss som jobber med utdanningene, forklarer Karin Garming-Legert.

Færre avhopp

Men gjennom det alternative opptaket TAPIL, som er åpent for alle søkere til det femårige tannlegeprogrammet ved KI, reduseres antall avhopp. TAPIL har eksistert siden 1993. TA står for tannlege og PIL for prøve- og intervjubasert opptak. Årlig søker cirka 1 900 personer til programmets 90 plasser

med studiestart på høsten. Som mest har 50 prosent av søkerne til KIs tannlegeprogram kommet inn via TAPIL, for øyeblikket er det 32 prosent.

Bakgrunnen for opptaket er å utvide muligheten for å komme inn på tannlegeprogrammet på andre måter enn via karakterer fra videregående og høyere utdanningspoeng.

– Det handler først og fremst om å gi en ekstra sjanse til søkere som er egnet og motiverte for utdanningen, men som hverken har karakterer eller resultatene fra den nasjonale høyskoleprøven som vi har i Sverige, og som kvalifiserer til opptak ved universitet og høyskoler.

Den svenske regjeringen har en gang besluttet at denne muligheten skal tilbys de universitets- og høyskoleutdanningene som ønsker det.

– Vi har valgt TAPIL fordi vi virkelig ønsker å få studiesterke og supermotiverte studenter til utdanningen. Gjennom årene har vi lagt merke til at det ikke alltid er de med de høyeste karakterene som er mest motiverte, sier Karin Garming-Legert.

Gjennomstrømning

Oppfølginger som KI har gjort gjennom årene viser at TAPIL-studenter i gjennomsnitt fullfører utdanningen innenfor den planlagte studieperioden oftere enn både studenter som er kommet inn på karakterbasert opptak og opptak basert på den nasjonale høyskoleprøven.

– TAPIL-studenter ønsker virkelig å bli tannleger, mens det i de andre gruppene kan være studenter som for eksempel ikke kom inn på legestudiet som førstevalg og kom inn på tannlegestudiet som andrevalg i stedet.

Denne uttalelsen blir bekreftet i statistikken som KI har samlet i forbindelse med gjennomstrømning og prestasjon. I en måling blant 477 studenter i femårsperioden fram til 2017, viser det seg at 87 prosent av TAPIL-studentene forblir i kullet på det opprinnelige semesteret, mens de tilsvarende tallene for karakterstudenter er 68 prosent og for høyskoleprøvestudenter 64 prosent.

– De som er kommet inn gjennom TAPIL, studerer fordi de virkelig er interessert i å bli tannlege. De fullfører programmet og realiserer drømmen sin.

Utvelgelsesprosessen

Utvelgelsesprosessen via TAPIL foregår i to trinn.

Alle som søker til TAPIL blir kalt inn til det første trinnet der de må skrive en selvbiografisk tekst og en oppgave.

Biografien danner grunnlaget for intervjuet og vurderes ikke i det første trinnet.

– Søkeren bør reflektere over livet sitt og fortelle hvorfor han eller hun ønsker å bli tannlege. Oppgaven vurderes på grunnlag av søkerens behandling av emnet og oppgavens disposisjon og på grunnlag av den analytiske og språklige evnen.

– Søkeren kan velge mellom tre områder: vanligvis et emne knyttet til aktuelle odontologiske hendelser, aktuelle medisinske emner eller aktuelle emner ellers i samfunnet.

Fra dette trinnet blir en gruppe søkere valgt ut til neste trinn: intervjuet.

– Det er vanligvis rundt 450 stykker som kommer og skriver, og fra disse velger vi omtrent 70-80 som går videre til neste trinn.

Intervjudelen er utformet slik at søkeren blir intervjuet to ganger av to forskjellige personer. Hvert intervju er omtrent 45 minutter langt.

– Der ser vi på søkerens motivasjon og kapasitet, det vil si drivkraft, utholdenhet, konsentrasjonstoleranse og konsentrasjonsevne. I tillegg vurderer vi den sosiale og kommunikative evnen og relevante personlige egenskaper, modenhet og selvinnsikt med mer, sier Karin Garming-Legert.

Etter intervjuene får søkeren en vurdering, og i tillegg møtes de to intervjuerne og diskuterer inntrykkene sine. Senere følger et opptaksmøte med alle medlemmene av opptakskomiteen til stede der kandidatene diskuteres og rangeres.

I 2019 kom ekstern kritikk mot at utvelgelsesprosessen hadde kommet barn av praktiserende tannleger til gode.

– KIs gjennomgang kunne ikke underbygge påstanden, men for å styrke åpenheten og sikre at utvelgelsesprosessen

Det alternative opptaket TAPIL styrker KIs tannlegeprogram.
– Gjennom TAPIL har vi færre avhopp og flere studiemotiverte elever, sier en fornøyd Karin Garming-Legert, programansvarlig for KIs tannlegeprogram.

går riktig for seg, gjennomføres nå opplæring av medlemmene i intervjueteknikker og i reglene rundt inhabilitet.

Søkerne er anonyme i det første utvelgelsestrinnet for ikke å risikere inhabilitet blant medlemmene av opptakskomiteen.

– Det er først når intervjuene begynner at vi i komiteen får et navn på søkeren.

For å styrke objektiviteten ytterligere, kommer komiteens leder fra et annet universitet, og halvparten av de elleve medlemmene i komiteen kommer fra andre institutter ved KI, ofte knyttet til laboratorie- eller medisinske felt. De fem andre medlemmene er tannleger som er aktive innenfor KI.

Komiteen jobber i par, en fra hver gruppe av medlemmer, for å lese tekstene og intervju studentene.

Det blir dessuten gjennomført øvelser slik at medlemmene kan kalibrere seg selv i poengsetting av søkere.

– Vi er veldig nøye gjennom hele utvelgesprosessen, og det er sjelden det er tvil, enten er det et klart ja eller et klart nei. De vanskelige er de som havner i midten, der må vi ofte diskutere og konsultere sammen i komiteen.

Medlemmene velges for tre år om gangen. Årlig søker cirka 1 900 personer til KIs tannlegeprogram 90 plasser.

Av de 90 som til slutt kommer inn, utgjør TAPIL-opptaket normalt rundt 30 stykker. Beslutningen som tas av opptakskomiteen kan ikke påklages, men alle som ønsker kan søke på nytt på et senere tidspunkt.

Pandemipause

– På grunn av pandemien har TAPIL blitt innstilt i 2020 og 2021. I 2022 planlegger vi å starte TAPIL på nytt.

Ifølge Karin Garming-Legert merkes det tydelig at universitetet har vært nødt til av pause TAPIL midlertidig.

– Mobiliteten under selve opptaksprosessen og i løpet av det første studieåret har vært større når vi, som nå, bare har studenter fra karakterbasert opptak og fra høyskoleprøven. Blant TAPIL-studentene har vi vanligvis mye færre avhopp.

Karin Garming-Legert håper å øke andelen studenter som kommer inn via det alternative opptaket.

– Vi vil absolutt beholde det alternative opptaket og også øke andelen. Selv om TAPIL er krevende for oss arbeidsmessig, er det en god metode for å sikre at vi får studiemotiverte studenter, avslutter Karin Garming-Legert.

Klokka 0000 på utgivelsesdato
www.tannlegetidende.no